

**B8-0366/2018 }
B8-0369/2018 }
B8-0370/2018 }
B8-0375/2018 }
B8-0377/2018 } RC1**

12.9.2018

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį

keičiantis šių frakcijų pateiktus pasiūlymus dėl rezoliucijų:

B8-0366/2018 (ECR)
B8-0369/2018 (Verts/ALE)
B8-0370/2018 (S&D)
B8-0375/2018 (PPE)
B8-0377/2018 (ALDE)

dėl Kambodžos, visų pirma Kemo Sokhos atvejo
(2018/2842(RSP))

Cristian Dan Preda, Tomáš Zdechovský, Elmar Brok, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jaromír Štětina, Laima Liucija Andrikienė, Krzysztof Hetman, Eduard Kukan, Patricija Šulin, Marijana Petir, Tunne Kelam, Elisabetta Gardini, Roberta Metsola, Csaba Sógor, Romana Tomc, Željana Zovko, Ramona Nicole Mănescu, Cristian-Silviu Buşoi, Giovanni La Via, Pavel Svoboda, Ivan Štefanec, Bogdan Brunon Wenta, József Nagy, Adam Szejnfeld, Stanislav Polčák, Tadeusz Zwiefka, Michaela Šojdrová, Joachim Zeller, Sandra Kalniete, Francis Zammit Dimech, David McAllister, Seán Kelly, Ivana Maletić, Deirdre Clune, Dubravka Šuica, Andrey Kovatchev, Anna Záborská, László Tóké, Milan Zver, Inese Vaidere

RC\1162783LT.docx

PE624.075v01-00 }
PE624.078v01-00 }
PE624.079v01-00 }
PE624.084v01-00 }
PE624.086v01-00 } RC1

PPE frakcijos vardu

Elena Valenciano, Soraya Post, David Martin

S&D frakcijos vardu

Karol Karski, Ruža Tomašić, Jana Žitňanská, Jan Zahradil, Monica Macovei, Branislav Škripek, Raffaele Fitto, Pirkko Ruohonen-Lerner, Charles Tannock

ECR frakcijos vardu

Ramon Tremosa i Balcells, Petras Auštrevičius, Javier Nart, Ilhan Kyuchyuk, Izaskun Bilbao Barandica, Valentinas Mazuronis, Marietje Schaake, Beatriz Becerra Basterrechea, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Martina Dlabajová, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Patricia Lalonde, Louis Michel, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Carolina Punset, Jozo Radoš, Frédérique Ries, Robert Rochefort, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Cecilia Wikström

ALDE frakcijos vardu

Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Pascal Durand

Verts/ALE frakcijos vardu

Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo

EFDD frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Kambodžos, visų pirma Kemo Sokhos atveju (2018/2842(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kambodžos, ypač į 2017 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją¹ ir 2017 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją²,
- atsižvelgdamas į 2018 m. vasario 26 d. Tarybos išvadas dėl Kambodžos,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 30 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai atstovo spaudai pareiškimą dėl visuotinių rinkimų Kambodžoje,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 5–11 d. vykusią Komisijos ir Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) vertinimo misiją Kambodžoje,
- atsižvelgdamas į 2008 m. ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 30 d. Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) atstovo spaudai pareiškimą dėl Kambodžos nacionalinio gelbėjimo partijos išformavimo,
- atsižvelgdamas į 1997 m. Europos bendrijos ir Kambodžos Karalystės bendradarbiavimo susitarimą,
- atsižvelgdamas į 2017 m. vasario 22 d. ES pareiškimą vietos lygmeniu dėl politinės padėties Kambodžoje ir 2017 m. rugpjūčio 25 d. ir 2017 m. rugsėjo 3 d. ES delegacijos atstovo spaudai pareiškimus dėl politinės laisvės suvaržymų Kambodžoje,
- atsižvelgdamas į 2017 m. rugsėjo 29 d. priimtą JT žmogaus teisių tarybos rezoliuciją ir į 2018 m. vasario 2 d. Generalinio sekretoriaus ataskaitą;
- atsižvelgdamas į Parlamento narių žmogaus teisių komiteto ataskaitą ir sprendimus, priimtus Tarpparlamentinės sąjungos Valdančiosios tarybos 2018 m. kovo mėn.;
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1999 m. kovo 8 d. rezoliuciją (A/RES/53/144) dėl asmenų, grupių ir visuomenės institucijų teisės ir pareigos remti ir ginti visuotinai pripažintas žmogaus teises ir pagrindines laisves,
- atsižvelgdamas į 1991 m. Paryžiaus taikos susitarimus, kurių 15 straipsnyje įtvirtintas įsipareigojimas ginti žmogaus teises ir pagrindines laisves Kambodžoje, įskaitant tarptautinės sutarties šalių įsipareigojimus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo,

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0348.

² Priimti tekstai, P8_TA(2017)0497.

- atsižvelgdamas į Kambodžos Konstituciją, ypač į jos 41 straipsnį, kuriame įtvirtintos žodžio ir susirinkimų laisvės ir teisės, 35 straipsnį dėl teisės dalyvauti politiniame gyvenime ir 80 straipsnį dėl parlamentinio imuniteto,
  - atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
  - atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2017 m. rugsėjo 3 d. buvo areštuotas Kem Sokha, Kambodžos nacionalinio gelbėjimo partijos (CNRP) pirmininkas, o 2017 m. lapkričio 16 d. Aukščiausiasis Teismas paskelbė CNRP išformavimą pasibaigus vienos dienos posėdžiui; kadangi Aukščiausiasis teismas taip pat uždraudė 118 CNRP narių penkerius metus dalyvauti politinėje veikloje;
  - B. kadangi Kambodžos liaudies partija (toliau – CPP) gavo 100 proc. vietų, dėl kurių varžomasi, 2018 m. liepos 29 d. vykusiuose Nacionalinės Asamblėjos rinkimuose ir 2018 m. vasario 25 d. vykusiuose Senato rinkimuose;
  - C. kadangi teisė dalyvauti politinėje veikloje yra įtvirtinta Kambodžos konstitucijos 35 straipsnyje; kadangi 2017 m. iš dalies pakeistu Politinių partijų įstatymu nustatoma daug opozicijos partijų dalyvavimo apribojimų, įskaitant partijų išformavimą, jei jos vadovai turi teistumą;
  - D. kadangi per 2018 m. Kambodžoje vykusius rinkimus *de facto* pritrūko konkurencijos ir nebuvo laikomasi minimalių tarptautinių demokratinių rinkimų standartų; kadangi Europos Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos sustabdė finansinės pagalbos teikimą Kambodžos nacionaliniam rinkimų komitetui ir atsisakė stebėti rinkimus;
  - E. kadangi sprendimas išformuoti CNRP buvo svarbus žingsnis kuriant autoritarinę valstybę; kadangi Kambodžos politinė struktūra nebegali būti laikoma demokratija;
  - F. kadangi Kambodžos vyriausybė ėmėsi plataus masto priemonių, siekdama užtikrinti, kad valdančioji partija (CPP) rinkimuose į Senatą ir į Nacionalinę Asamblėją praktiškai neturėtų varžovų;
  - G. kadangi Kem Sokha, areštuotam 2017 m. rugsėjo 3 d., buvo iškelti kaltinimai valstybės išdavimu pagal Kambodžos Baudžiamojo kodekso 443 straipsnį, nepaisant to, kad ji turi parlamentinį imunitetą; kadangi Kambodžos vyriausybės pareiškimai pažeidžia jo teisę į sąžiningą bylos nagrinėjimą ir nekaltumo prezumpciją; kadangi, jei bus pripažintas kaltu, jam bus skirta 30 metų kalėjimo; kadangi Teismo pirmininkas Dith Muntly yra valdančiosios partijos nuolatinio komiteto narys;
  - H. kadangi 2018 m. rugpjūčio 28 d. Kambodžos valdžios institucijos paleido 14 CNRP narių – jiems buvo suteikta karaliaus malonės; kadangi ši malonė yra susijusi su puse tuzino paleistų aktyvistų ir žurnalistų;
  - I. kadangi Kem Sokha ilgiau kaip vienus metus buvo kalinamas be teismo; kadangi JT darbo grupė savavališko sulaikymo klausimais pareiškė, kad K. Sokha kardomasis kalinimas

buvo „savavališkas“ ir „politiškai motyvuotas“; kadangi jis buvo paleistas už užstatą 2018 m. rugsėjo 10 d.; kadangi jis turi būti savo gyvenamojoje vietoje ir jam neleidžiama bendrauti su kitais opozicijos nariais ar žiniasklaidos atstovais;

- J. kadangi Kem Sokha buvo areštuotas ir sulaikytas vykstant plataus masto ir sistemingiems politinių ir rinkimų teisių pažeidimams Kambodžoje; kadangi nuolat didėja politinės opozicijos atstovų ir politikos komentatorių arešto ir sulaikymo atvejų skaičius; kadangi ankstesnis CNRP pirmininkas Sam Rainsy buvo nuteistas už garbės ir orumo įžeidimą ir šiuo metu gyvena tremtyje;
- K. kadangi Kambodžos valdžios institucijos ėmėsi represijų prieš žurnalistus ir reporterius, kurie pranešė apie išpuolius prieš opozicijos partijas; kadangi 69 metų apdovanojimų pelnęs filmų kūrėjas Jamesas Ricketsonas tapo viena iš šių išpuolių prieš žiniasklaidą aukų; kadangi J. Ricketsonas buvo areštuotas už tai, kad paleido droną virš 2017 m. birželio mėn. vykusį opozicinės partijos maršą; kadangi J. Ricketsonas buvo nuteistas kalėti 6 metus už šnipinėjimą sostinėje Pnompnyje;
- L. kadangi nepriklausomos žiniasklaidos priemonės patyrė griežtas priemones; kadangi socialinės žiniasklaidos tinklai taip pat buvo puolimų taikiniu; kadangi gegužės mėn. Vyriausybė paskelbė reglamentą, apribojantį teises į saviraiškos laisvę, spaudos ir leidybos laisvę, taip pat suteikiantį vyriausybei teisę kontroliuoti socialinės žiniasklaidos tinklus, kad Kambodžoje būtų atsektas ir užtildytas internetu reiškiamas nepasitenkinimas;
- M. kadangi profesinių sąjungų, žmogaus teisių aktyvistų ir pilietinės visuomenės organizacijų veiklą Kambodžoje vis labiau riboja ir jų atstovai patiria priekabiavimus, bauginimo veiksmus ir savavališkus suėmimus; kadangi 2015 m. iš dalies pakeistu Įstatymu dėl asociacijos ir nevyriausybinių organizacijų (LANGO) griežtai apribojama asociacijų bei saviraiškos laisvė, taip pat buvo nustatyta vyriausybės atliekama NVO veiklos kontrolė ir cenzūra; kadangi Profesinių sąjungų įstatymu ribojama asociacijų laisvė ir sukuriamos nereikalingos kliūtys ir našta profesinių sąjungų registracijos procedūrose ir jų veikloje;
- N. kadangi Kambodžos žmogaus teisių ir vystymosi asociacijos (ADHOC) nariai penki žmogaus teisių gynėjai Nay Vanda, Ny Sokha, Yi Soksan, Lim Mony ir Ny Chakrya yra kaltinami kyšio davimu liudytojui ir bendrininkavę duodant kyšį liudytojui; kadangi šie penki žmogaus teisių gynėjai kardomojo kalinimo įstaigoje praleido 14 mėnesių iki juos paleidžiant už užstatą;
- O. kadangi Kambodžai taikomas pats palankiausias režimas, suteikiamas pagal ES bendrąją muitų tarifų lengvatų sistemą (BLS), t. y. programą „Viskas, išskyrus ginklus“; kadangi ES Kambodžai 2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu skyrė iki 410 mln. EUR vystomajam bendradarbiavimui, iš kurių 10 mln. EUR skirta rinkimų reformos procesui Kambodžoje remti ir šiuo metu šių lėšų teikimas yra sustabdytas;
- P. kadangi JT generalinis sekretorius liepos mėn. pareiškime priminė, jog įtraukus ir pliuralistinis politinis procesas išlieka labai svarbiu aspektu siekiant išsaugoti Kambodžos pasiektą taikos įtvirtinimo pažangą;
- Q. kadangi konfliktai dėl cukraus plantacijų dar neišspręsti; kadangi ir toliau kyla susirūpinimas dėl iškeldinimo iš turimos žemės, niekada neskiriamų bausmių už tokius

veiksmus ir siaubingos nukentėjusių bendruomenių padėties; kadangi Kambodžos vyriausybė nesuteikė ES įgaliojimų atlikti cukranendrių plantacijų auditą;

1. pažymi, kad Kem Sokha iš kalėjimo paleistas už užstatą, taikant griežtas sąlygas; smerkia tai, kad Kemui Sokhai skirtas namų areštas; ragina panaikinti kaltinimus Kemui Sokhai ir nedelsiant atsiimti visus jam pateiktus kaltinimus; be to, ragina nedelsiant atsiimti kitus dėl politinių prižasčių pateiktus kaltinimus ir panaikinti sprendimus, priimtus prieš opozicijos politikus, įskaitant Samą Rainsy;
2. yra susirūpinęs dėl Kemo Sokhos sveikatos būklės ir ragina Kambodžos valdžios institucijas leisti jam gauti deramą medicininę priežiūrą; prašo vyriausybės leisti Kemui Sokhai susitikti su užsienio šalių diplomatais, JT pareigūnais ir žmogaus teisių stebėtojais;
3. yra įsitikinęs, kad rinkimų Kambodžoje negalima laikyti laisvais ir sąžiningais; yra labai susirūpinęs dėl 2018 m. rinkimų Kambodžoje rezultatų ir proceso, šie rinkimai nebuvo įtikinami ir juos plačiai pasmerkė tarptautinė bendruomenė;
4. ragina Kambodžos vyriausybę stengtis stiprinti demokratiją ir teisinę valstybę ir gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves – tai apima visapusišką konstitucinių nuostatų dėl pliuralizmo ir asociacijų bei žodžio laisvės laikymąsi; taip pat ragina Kambodžos vyriausybę panaikinti pastaruoju metu padarytus Konstitucijos, Baudžiamojo kodekso, Politinių partijų įstatymo, Profesinių sąjungų įstatymo, Nevyriausybinių organizacijų įstatymo ir visų kitų teisės aktų pakeitimus, kuriais ribojamos žodžio laisvė ir politinės laisvės ir kurie visiškai neatitinka Kambodžos pareigų ir tarptautinių standartų;
5. pabrėžia, kad įtikinamam demokratiniam procesui reikia aplinkos, kurioje politinės partijos, pilietinė visuomenė ir žiniasklaida turėtų galimybių be baimės, grasinimų ar savavališkų apribojimų atlikti savo teisėtą vaidmenį; ragina vyriausybę imtis reikalingų priemonių siekiant užtikrinti, jog būtų nedelsiant atšauktas sprendimas išformuoti CNRP;
6. dar kartą ragina Kambodžos vyriausybę sustabdyti visų formų priekabiavimą, prievartą ir panaikinti dėl politinių prižasčių teikiamus kaltinimus politinės opozicijos nariams, žmogaus teisių gynėjams, profesinių sąjungų aktyvistams ir darbo teisių advokatams, teisių į žemę ir kitiems pilietinės visuomenės aktyvistams, be kita ko, ir žurnalistams; ragina Kambodžos vyriausybę nedelsiant iš kalinimo vietų paleisti visus piliečius (įskaitant Jamesą Ricketsoną), kurie buvo sulaikyti dėl to, jog naudojosi savo žmogaus teisėmis, taip pat panaikinti jiems pateiktus kaltinimus;
7. pritaria sprendimui sustabdyti ES paramą rinkimams Kambodžoje; primena su demokratijos principais ir pagrindinėmis žmogaus teisėmis susijusias nacionalines ir tarptautines pareigas, kurias prisiėmė pati Kambodža; primygtinai ragina Kambodžos vyriausybę aktyviai vykdyti reformas, siekiant skatinti demokratiją ir taikyti tarptautiniu mastu pripažintus būtinuosius standartus vykdant rinkimų procesus ateityje, įskaitant daugiapartinių, laisvų ir sąžiningų rinkimų organizavimą, iš tiesų nepriklausomos nacionalinės rinkimų komisijos įsteigimą ir NVO ir nepriklausomos žiniasklaidos įtraukimą į rinkimų stebėjimą ir informacijos apie juos teikimą;
8. primena Kambodžos vyriausybei, kad ji turi vykdyti savo pareigas ir įsipareigojimus, susijusius su demokratijos principais ir pagrindinėmis žmogaus teisėmis, kurie yra

pagrindinis ES ir Kambodžos bendradarbiavimo susitarimo elementas ir programos „Viskas, išskyrus ginklus“ sąlyga;

9. palankiai vertina naujausią ES programos „Viskas, išskyrus ginklus“ tiriamąją misiją į Kambodžą ir ragina Komisiją kuo skubiau pateikti išvadas Parlamentui; ragina Komisiją apsvarstyti galimas pasekmes, susijusias su muitų tarifų lengvatomis, kuriomis naudojasi Kambodža, įskaitant tyrimo pradėjimą pagal programos „Viskas, išskyrus ginklus“ nuostatas numatytas priemones;
10. ragina EIVT ir Komisiją parengti už opozicijos likvidavimą ir kitus sunkius žmogaus teisių pažeidimus Kambodžoje atsakingų asmenų sąrašą siekiant taikyti jiems galimus vizų išdavimo apribojimus ir išaldyti jų turtą;
11. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai atidžiai stebėti padėtį Kambodžoje; ragina EIVT ir valstybes nares imtis veiksmų ir pradėti ruošis per būsimą 39-ąją JT žmogaus teisių tarybos sesiją priimti griežtą rezoliuciją, kurioje nagrinėjama žmogaus teisių padėtis Kambodžoje;
12. ragina Kambodžos vyriausybę atnaujinti susitarimo memorandumą su JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuru (OHCHR) Kambodžoje prieš tai, kai šis susitarimas baigs galioti 2018 m. gruodžio 31 d.;
13. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veiksmų tarnybai, ASEAN generaliniam sekretoriui, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Kambodžos vyriausybei ir Nacionalinei Asamblėjai.